Годо. III.

Световидъ излази два путь у седмици Средомъ и Суботомъ. Годишня му е цѣна 12 фор., на по године 6 ф., ср. а на четврть године 3 ф. ср. Цѣна е са Србію 52 кр. ср. годишнѣ; 26 на по год. или 13 кр. ср. на четврть год. выша.

СВЕТОВИДЪ.

Число 36.

Обявленія пріймаю се у свекомъ езику. Одъ петитъ врсат плаћа се 1вый путь 4 кр., 2ій путь 3 кр., а 3ій путь 2 кр. ср., поредъ штемпла одъ 10 кр. ср. — Учредничество налази се у Леополдштату, Моренгассе ч. 756, II бас. I кату врата 5.

ЦЕНТРАЛНЫЙ ДНЕВНИКЪ ЗА ПОЛИТИКУ И БЕЛЕТРИСТИКУ.

У Бечу, у Суботу 2. Октобера. 1854.

ТЕЛЕГРАФИЧНЕ ДЕПЕШЕ.

Цариградъ 5. Окт. Последнѣ вѣсти изъ Крима познате су намъ до 3. т. м. Саюзна войска налазила се у добромъ положеню. Нуждне припреме поради правилне обсаде быле су већъ по већой части довршене, и шанцеви на 1500 корачаи далеко ископани.

Ашина 6. Окт. Обтуженици Пасаіосъ, Метаксасъ и Јоанну, проглашени су одъ судова за невинне.

Александрія 6. Окт. Вицекраль Саидъ Паша отишао е у пустиню. На гвозденомъ путу кодъ вароши Кафа елъ Аисъ вози се правилно. Онъ ће за годину дана довршити е до Каире. Овамо е дошло неколико Прайза, као вѣжбачи за египетско коняничтво.

Килъ 11 Окт. На „Нептуну" дошао е овамо Плумрићъ.

Килъ 12. Окт. Овде налазећи се ратни бродови западны сила, добыли су заповѣсть, преправити се за одлазакъ, кой се свакій часъ очекуе.

Паризъ 12. Окт. Данашньій „Монитеръ" садржи извѣстія, да ће бомбардиранѣ Севастопола 4 т. м. започети.

Лондонъ 12. Окт. Поштанскій пароброд „Арктикъ" потонуо е 26. Септ. измеђъ Ливерпола и Нуйіорка. Одъ 200 путника ибавило се ньи 46. Пошта е по свой прилици пропала.

Берлинъ 12. Окт. „Kreutzzeitung" явля изъ Петербурга одъ 11. т. м. да се предъ Севастополомъ до 6 т. м. ништа ново догодило ніе, нити е непріятель што противъ вароши предузео. Князъ Меншиковъ стои іоштъ у истой позиціи на сѣверной страни. Нѣг. Велич. Краль стигло е овамо изъ Потсдама.

Трстъ 13. Окт. По гласу едногъ окружногъ писма порте одъ 24. Септ. дозволѣнъ е извозъ ране опетъ, будући войска довольно ране има, само треба одлучити семе и мѣстну потребу.

МОРСКО ПРИСТАНИШТЕ БАЛАКЛАВА.

Име пристаништа и оближнѣ варошице Балаклаве доводи се изъ покваренога таліанскогъ израженія bella chiava (лепый ключъ). Пристаниште Балаклава окружено е савршено бреговима, и было е некадъ тако омилѣно сокровиште за морске разбойнике, да е найпосле улазакъ у пристаниште морао се ланцемъ еднимъ, препречити. Ма како была лађа велика, кадъ едномъ уђе у пристаниште, небои се ни найлюће буре, а предбрежіе чува ю одъ морске стране. На томъ предбрежію стои старый градићъ еданъ генуезскій, кой влада са пристаништемъ и опаснимъ улазомъ у нѣга.

Балаклава е мало, дражестно мѣсто покрай мора, заштићено градомъ, и садржи чисте и лепе куће, ябланима осѣнѣне. Жительи су Арнаути тако зову Татари Нове Грке, кои многа преимућства уживаю. Тако одправляю они само четиръ мѣсеца дѣйствующу службу. Многи су одъ ньи трговци, кои притяжаваю дућане и по другима варошима Крима. Балаклава сама по себи нема трговачке знаменитости никакве, а тому е узрокъ што у тамошнѣмъ мору неки црви живе, кои црвоточиномъ опустошаваю лађе, тамо пребывающе, те ій наскоро упропашћаваю.

ПОЗОРИШТЕ РАТА У КРИММУ.

Єдна депеша Лорда Раглана на Войводу одъ Нуйкастела о битки на рѣки Алми, назначава слѣдующій губитакъ Енглеза: Погинуло е 26 Официра, 19 Стражмештера, 2 добашара, 306 простака и 26 коня. Раннѣно е 73 Официра, 95 Стражмештера, 17 добошара, 1427 простака и 1 конь. Изгублѣни су: 2 добошара и 16 простака.

Изъ извѣстія Лорда Раглана о бытки на Алми узимамо и то, да е 800 — 900 раннѣны Русса Енглезима у руке пало, међу ньима Генерали *Каргановъ* и *Шокановъ*. Првый е тежко раннѣнъ. Русси су заробили Подполковника Лагондѣа іоштъ 19 Септ. Лордъ Рагланъ каже за 7. 23. и 38. регементу свою, да су быле пушчаной и тежкой топовской ватри здраво изложене, и да су толико людій изгубили, да се е иста бригада морала повући, одъ части напустивши задобывену редуту неку. 85. регемента имала е страшанъ губитакъ.

На Цариградъ 2. Окт. являю вѣстъ, да су Русси за обрану Севастопола испредъ батерія наслагали суве гране, дрва и углѣвлѣ, кое запалити мисле за случай, ако бы се ту одъ юриша бранити морали, како да димъ непріятелю у очи наиесу. Посада Севастополска нема већъ піюће воде, єръ е каналъ већъ у рукама саюзника, и по већой части разведенъ, тако да е каналъ готово усануо. (?)

— Изъ *Одессе* одъ 2. Окт. пишу, да се е насипъ (Molo) у трговачкомъ пристаништу запаліо приликомъ усіяваня танета. Срећомъ е ватра утрнута.

„Soldatenfreund" вели: Наше вѣсти допиру изъ Балаклаве до 3, а изъ Бакшисарая до 7. Окт. Оне являю, да се ніе ништа важно приключило. О разположеню саюзника дознаемо оволико: ньово десно крило наслонѣно е према истоку на планине одъ Балаклаве, кое достижу висину одъ 5300 стопа. Съ те стране немаю се дакле ничега бояти. Главна часть тога крила стои у Камари и послала е преднѣ поште до црне рѣке. Средина запремила е оба пута кои поредъ Кадикоя изъ Севастопола и Бакши Сарая у Балаклаву воде. Главна часть левогъ крила стои у Карани преднѣ поште у Кутору, едно оддѣлѣнѣ (1 баталіонъ ловаца, и 1 регемента пешака) стои у монастиру св. Георгія.

Растояніе одъ левогъ до десногъ крила износи $1^1/_2$ сата.

Обсадни топови већъ су искрцани. Они су по већой части одъ 24 — 48 фунте. Свакій топъ може 800 — 1000 хійтаца избацити. Хаубице и кумбаре, са 500 — 700 хійтаца. Изнешено е 15.000 кошева, 20.000 фашина, 18.000 проштаца за граденѣ батерія и утврђенѣ стана.

Одъ обсадногъ посла толико е само познато, да е южна часть града изабрана за нападанѣ.

Обсадна войска износи 116.000 людій, 140 обсадна и 120 польска топа. Посада износи 34.000 людій, одъ овы могу 20.000 людій безъ уштрба излетати изъ града. Осимъ тога стои Меншиковъ са 30.000 людій у Бакши-Сараю, и изчекуе подкрепленѣ. Онъ има 100 топова, а по градићи имаде ій 800.

Разоренѣ Анапе непотврђуе се, као ни запремлѣнѣ Карантинскогъ пристаништа, нити пуцанѣ на преднѣ части града, кое се веле 4 — 5 т. м. предузело.

Оба Генерала русска Гилкановъ и Челкановъ умрли су у Цариграду одъ ранна, и саранѣни са военомъ славомъ. Похвалюе се ньово и држанѣ 270 зароблѣны Русса. Они нежале, него ћуте само, нити даю извѣстіе о войничкомъ положеню русскомъ у Криму, Међу зароблѣницима налази се и Секретаръ Княза Меншикова, кой е прошасте године Адмирала у Цариградъ пратіо, слѣдователно е Турцима познатъ.

По вѣстима изъ Одессе одъ 7. Окт. променіо е Кн. Меншиковъ разположенѣ воинства измеђъ Бакши Сарая и Симферопола, и наслоніо десно крило на Бакши Сарай, лево крило на приморску варошь Алушту. Средоточіе стои у Симферополу, гди се купи помоћь, долазећа изъ Прекопе. Позиція ова сачинява троуголникъ, и разкршће таурійски друмова у Севастополъ.

ВѢСТНИКЪ.

У *Бечу* 11. Окт. По телеграфичномъ извѣстію изъ Буковине одъ 9 т. м. стигли су у вече истогъ дана г. Ф. Ц. М. Баронъ Хессъ и Ф. М. Л. Баронъ Келнеръ одъ Келенштайна изъ Яша, и продужили путъ свой данасъ у Лавовъ.

* Нѣг. к. Височ. великій Войвода одъ Мекленбурга Шверина дошло е данасъ 12. т. м. изъ Ишла у Бечъ.

* За честь Нѣг. кр. Височ. Войводе Мекленбургскогъ была е данасъ у 10 сатій велика войничка нарада. Нѣгово Велич. Царъ

яшіо е са г. великимъ Войводомъ низъ лице воинства, кое е за тимъ два путъ на редъ пролазило. Нѣно Вел. Царица и госпоѣа Велика Войводкиня присутствовали су у отворены коли.

* Нѣг. Велич. произвело е Окруж. Капетана Павла Решетара у Дубровнику у чинъ кавалѣрства реда гвоздене круне.

* Г. Архивойвода Вилхелмъ пресели ће се будуће седмице у Бечъ, и пріймити се опетъ предсѣдничтва кодъ врховногъ заповѣдничтва войске.

* У Бечу устроена е 10. т. м. една комисія поради здравля тимъ поводомъ, што е колера узела прилѣпчивъ видъ. Одъ 10. Септ. до 10. Окт. было е 693 болестника. Одъ овы е помрло 289, оздравило 67, а іоштъ су болестни 331.

* Русскій Полковникъ Герхардъ, кой по Нѣмачкой Телеграфисте гражи, налази се истогъ посла ради, у Бечу.

* „Трст. Нов." у ч. 235. доносе изъ Беча дописъ одъ 9. Окт. у комъ се вели: Преѣашнѣ вѣрованѣ у срећный излазакъ експедиціе у Кримъ, као да е исчезло. Већъ и велика публика, коя найвише жели срећный успѣхъ нѣнъ, сматра искрцаванѣ у Балаклави за несећанѣ преѣашнѣгъ искрцаня у Еупаторіи, одкако саюзницима за рукомъ неиспаде, особыте ползе получити. Битка на Алми была е више крвава неже ли полезна. Противна доказиваня нестое у соразмѣрію къ великомъ губитку времена, готово 3 седмице найлепшегъ и найудесніегъ времена.

КРУНОВИНЕ.

Хорватска. „Нар. нов." являю, да е Надбискупъ Юрай *Хауликъ* установіо на успомену срећнога вѣнчаня Нѣг. Велич. нашегъ премилостивога Цара, врло лепъ заводъ, кой ће на вѣки траяти. Кодъ свакога одъ оны шесть граничарски регемента, кое или сасвимъ или страномъ спадаю подъ духовну управу Загребачке надбискупіе, добыт' ће три (у свему 18) сиромашне католичке девойке у време удае свое 30 ф. у ср. Изборъ ти девояка оставлѣнъ е на волю дотичны регементски заповѣдника. Нѣг. Велич. достояло е то заведеніе одобрити и допустити, да се оно назове „Елисаветско заведеніе." Г. Надбискупъ положіо е већъ на тай конацъ кодъ овдашнѣгъ ц. к. войногъ правителства 10.800 ф. ср. у државнимъ обвезаницама.

Галиція. Изъ *Чрновице* стигле су данасъ вѣсти одъ 8. т. м. изъ црногъ мора, кое потврѣую, да е бомбардиранѣ Севастопола доиста 5. Окт. започето, и додаю, да су 6. Окт. у градићу Карантинскомъ два пролома провалѣна.

ЗАГРАНИЧІЕ.

Босна. €* У *Сараеву* 20. Септ. 1854 Већъ е много времена, како Вамъ ништа непишемъ, алъ томе е обично узрокъ, што се кодъ насъ редко што новогъ и особитогъ догаѣа. Старо Турско зло, насилія, убійства и неуредность властій у свакой струцы, то е Вама добро познато као и кодъ насъ обично, да башъ одъ некогъ времена іоштъ већма быва, а то изъ два главна узрока; едно што се у Цариграду, одъ како су тамо Енглези и Французи понешто заповедати почели, незна ни ко піе ни ко плаћа; а друго што Турци самовольніи нежели су икадъ были, кое ій особито то храбри што веле, да е крстъ на крстъ за ньово Муселманство устао, кое да ніе толико свето не бы тако было. „Некъ се веле власи туку између себе и некъ гину, а и мы ій морамо да и нећемо убіяти; ербо тако Светацъ Мухамедъ заповеда." Овако обично Турци кодъ насъ пѣваю и гуде и тимъ нама нове неволѣ и яде задаю. Тужбе са свію страна по свакій данъ стижу на забыте, десетинаре и остале мирилае, а особито на насилія и убиства коя царскій Аскеръ по маньимъ мѣстама чини, тако е одъ овогъ наново еданъ Свештеникъ у Тузланской са своіомъ дѣцомъ убіенъ, а неколике су већъ и цркве оплячкане. Све ово дуго бы было описивати.

Везиръ намъ се іоште изъ Новогпазара вратіо ніе кудъ е 30. пр. са еданъ алай коняника отишао, да развиди некакву побуну, коя се е тамо догодила была противъ мѣстногъ каимекана, кои е великій зулумъ чиніо не само Христянима, него и Турцыма, збогъ чега су ови были скочили да га убію, по онъ некако умакне, причемъ 2. му момка убіена буду. Говори се да ће Везиръ овомъ пригодомъ сићи међу Кулашинце и Дробняке да и тамо неке наредбе учини, што се Црногоре тиче.

Дервишъ Паша постао е Ферикъ и одлетіо е менсилски у Стамболъ, одъ куда ће са Исмаилъ Пашомъ у Анадолъ ићи.

Нашъ Митрополитъ Прокопіе добыо е скоро едно Патріаршеско писмо, кое е дао читати у цркви. Исто писмо есть посланица, управлѣна е на христіянство целе Босне у коіой се вели: а.) да е синодъ своимъ дугимъ и строгимъ испитиванѣмъ увѣріо се, да ништа оно ніе истина, што е противъ нѣга у Цариграду говорено, пакъ се онъ збогъ нѣгове правице іоштъ больма на оной Епархіи потврѣуе, г.) похвалюе се као ревностный исполнитель дужностій пастирскій: д.) Благодари се Христіянству у Босни, кое е вели поитило са своимъ подписима Патріаршій доказати, да онъ ніе никакво зло по Босни чиніо, но да е напротивъ свакъ съ ньиме задоволянъ.? е.) Препоручуе се Христіянству у Босни, да му буде покорно и послушно и готово, сваку нѣгову наредбу извршити, гди се додае и ово: ово е заповѣдь Царска, ово е воля нѣгова а наша желя. Пакъ се найпотлѣ вели, да се потлѣ овогъ испыта у будуће ништа вѣровати неће, ако бы се што противъ нѣга говорило и чинило и т. д. Я Вамъ садъ описати немогу нову ову жалость Народа нашегъ у Босни, коя му е истимъ писмомъ причинѣна. И ели ишта за едну Патріаршію безчестніе могло быти, нежели садржаніе горе поменутогъ писма? нежели ово противословіе целомъ свету познате истине, насилія и свакогъ злочинства Прокопійногъ! Кои е Вашегъ Световида и остали Славенски Новина, а многи и Иѣмачки, дописе читао, томе нетреба далѣ доказивати. Мы се овди морамо за ово дѣло Патріаршіе, коя е се дукатима Прокопійнимъ дала обманути, стидити предъ светомъ. Народъ нашъ у Босни у своіой простоти, пунъ е быо досадъ вѣре прама Светости Патріашескогъ престола Цариградскогъ, но вѣруйте ми да е сада већъ почео другчіе судити. — Исто писмо дало е повода те ће садъ Прокопіе іоштъ већа зла чинити; тако е отишао у Траваньску нахію, а садъ се већъ налази и у Маглайской, те ядну сиротиню гули, причемъ онъ има выше начина као: освештаваюћи водицу у свакой кући; силуюћи народъ да му по 1. 2. или 3. сарандара пишу; чинећи спомене коекакве надъ гроблѣмъ, кое кодъ нѣга скупо быва и онетъ тражећи некакву филотиму толкуюћи е на више начина. Одъ сиротинѣ коя се затеже по нѣговой уцѣни што изплатити новцемъ, онъ узимлѣ силомъ жито или ако има марве. Сврху оногъ Патріаршескогъ писма, дала му е и ова капія едну бурунтію на окружне забыте препоручуюћи имъ, да му буду на руци ако требало буде кога попа или христяпина уапстити и изшибати. Протосингела послао е на другу страну, да ово пето у име нѣгово чини, а владика Антимъ іоштъ е засадъ у Сараеву. Чуло се е и овди за неке реформе, кое намѣрава Царъ и међу ньима учинити, коы премда се Прокопіе до десетакъ година іоштъ небои, ипакъ пріонуо е, да се часъ прво ма како новца награби. Али кадъ се овако народъ сатаре и душевно и тѣлесно убіе, онда цаба имъ реформе.

Турци кадъ имаю каковъ Царскій данакъ одъ народа наплаћивати, тадай измисле каковъ начинъ, коимъ ће истомъ приликомъ и за седе штогодъ стећи. Тако су назадъ 1. мѣсецъ дана издали едну тарифу, по коіой выше неће примати Аустрійскій новацъ у вредности прама турски пара, у коіой е досадъ быо и свѣтъ се и данасъ обычно у чаршіи служи, него су дукате одъ 54 ½ гроша спустили на 50. а фор. одъ 11 ½ на 10. Тако е се почело ово дана купити: новъ порезъ, димарина, котларія, харачи, десетина и спахинска третина; пакъ садъ сиротиня, не само што ово наеданпутъ на ню навалѣно све плаћати, него и на новцу кодъ хазне много штетовати мора. Турскогъ е новца увекъ мало было у Босни, а особито како е ратъ почео те се шилѣ войсцы, пакъ збогъ тога су двaестица већъ 5% скочиле и тимъ се е дости свѣту отешчало.

Ово дана стижу намъ гласови изъ Ерцеговине, да се тамо опетъ неке чете црногорске появиле, сбогъ чега е већъ нешто и Аскера изъ Мостара на границу отишло, но ако се ово потврди и далѣ се што догодило буде, яви ћу вамъ. За садъ друго ништа.

Молдавія. Поуздане вѣсти ивъ Галца одъ 4. Окт. являю, да ће Омеръ Паша операціе са три стране противъ Бесарабіе да предузме, изъ Добруче, преко Пруте, и са мора. За команданта гарнизоннагъ воинства у Галцу и Ибраили наименованъ е ц. к. Генералъ Баронъ Аугустинъ.

— *Галацъ* 4. Окт. (Лойдъ) Турска войска на долнѣмъ Дунаву чини озбильне припремме за напредованѣ противъ Русса у Бессарабію. Русси се купе у велико кодъ Рени. Са сѣвера долазе еднако русска подкрѣпленія на югъ, и Омеръ Паша шалѣ сво воинство на сѣверъ одѣ Добруче.

Влашка. (Fremdenbl) *Букурештъ* 5. Окт. Синоћъ е Князъ Штирбей са фамилиомъ у Ѣурѣеву на суво изишао, и светчано дочеканъ: Данасъ е дошао Князъ у Букурештъ. Возіо се са Княгиньомъ на коли, у коя су 12 беляца упрегнута была. Правый дочекъ нѣговъ слѣдовао е у нѣговой палати, гди е ц. к. аустр. командуюћій Генералъ

Ф. М. Л. *Коронини*, са Попечительи, Митрополитомъ и т. д. присутствовао. Одъ Турака ніе се дао нитко видити, будућису, радили да се Князъ Штирбей неповрати.

Прайзска. *Мемвлъ* 5. Окт. Юче у 7 сатій у вече букнула е ватра, коя е већу часть вароши спалила. Изгореле су три цркве, 5 училишта, судница, ћумрукъ, театеръ, главна стража, банка и кралѣв. соларе. Ватра се ніе могла обуставити, будићи е и найманьи просторъ ланомъ и кудельомъ напунѣнъ быо.

Италія. *Туринъ* 4. Окт. Новый заямъ, кой е доста знаменитъ, и кой правителство у заграничію позаймити мисли, забавля публику яко. Узрокъ займа приписуе се недостатку последнѣгъ займа за покритіе дефицита буџета, и трошку за могућій ратъ.

Французска. *Паризъ* 6. Окт. (Обштенов.) Посланикъ у Бечу добыо е одъ правителства налогъ, одъ Аустріе захтевати, да се конечно рѣши. Уедно искано е одъ аустрійскогъ правителства, да изнаће изворъ неоснованы извѣстія, коя су явила заузетіе Севастопола. Заповѣсти су отишле у сва пристаништа и на све арсенале поради новы подкрѣплѣнія за истокъ. Французска напреже све силе, да произведе великъ ударъ каквый, и да се преправи за зимный ратъ, кой ће, као што се мисли, Руссія на нижемъ Дунаву да води. У прочемъ Царъ е быо о узетію Севастопола тако увѣренъ, да е Маршалъ Велантъ посла имао, докъ га е одвратіо одъ налога, да се слави побѣда пуцанѣмъ изъ топова, а Попечитель внутреньи дѣла, дао е быо управителю хиподрома налогъ, да одма игра войничку пантомиму, коя представля узетіе Севастопола.

Паризъ 7. Октоб. (Об. нов.) Данашный случай найвећа е превара, кою смо у новіе време доживили. Вѣруюћи Татарину Попечитель е внутреньи дѣла све провинціялне вароши освѣтлити дао. Заузетіе Севастопола проглашено е явно у свима обштинама, а было е и пѣсама и прочи свечаности преправлѣно. Ове вѣсти произвеле су таквый утискъ, да е правителство, као што чуемо, едъ свой на приватне телеграфе излило, и да ћеду одсадъ приватне депеше, кое су досадъ цензури подвржене быле, сасвимъ забранѣне быти. Ако самъ добро извѣштенъ, опреми ће се 20.000 людій на ново у Кримъ и то, као што веле, флота источногъ мора.

Помилованѣ Барбе-а, поглавице найопасніе бунтовне партае, есте приключеніе одъ найвеће важности. Царъ зна дѣланѣ свое врло добро израчунити, неже ли, да е то учиніо безъ какве опредѣлѣне цѣлѣ. Изъ Шпаніе стижу еднако рђаве вѣсти. Исабела плаче по васданъ, и дае непрестанно оставку, али се неприма. Новине су много говориле о закупу Княжества Монако чрезъ Американце. *Я самъ опуномоћенъ изявити*, да су сви и гласови безъ основа.

Паризъ 8. Окт. (Обште нов.) Положенѣ стварій у Криму као да се неодноси на ползу французскогъ оружія, и ако ненакнадимо сяйнимъ успѣхомъ, што смо изгубили, то то смо се предъ цѣлимъ светомъ неизказано осрамотили. По найбольимъ извѣстіяма, предамномъ лежећимъ, было е сраженіе на Алми, кое се „биткомъ" називлѣ само сукобъ са русскимъ предньимъ воинствомъ, кое е до 22.000 людій износити могло. Ніедно званично извѣстіе неявля, да е баремъ еданъ топъ освоенъ, слѣдователно быт'ће добытакъ саюзника врло скрорманъ. Саюзници были су числомъ претежній, но Русси нису могли збогъ брдовитогъ предѣла претежность коняничтва употребити. Будући да су саюзници теснаце Алме подъ непріятельскомъ ватромъ преći морали, то е губитакъ ньіовъ по свой прилики већій, него Русса, особыто Енглези веле да су заглавили, немогавши доспѣти, да нападаю кадъ треба. У извѣстіяма Турци се едва и напоминю. По свой прилици нису ни были у борби, као што ми пишу, зато, што нису научни, дѣйствовати у саюзу са европейскимъ воинствомъ.

Русска авантгарда, коя е после сраженія на Алми повукла се ко главной войски, находећой се на Качи, чини се, да ніе нападала на Енглезе и Французе, кои су се южно одъ Алме устанили были, него су ови нападали 26 и 27 на 37.000 Русса на Качи. Кажу, да су ту изгубили 7500, до 8000 людій немогавши продрети. Извѣстно е, да се нападай у томъ правцу обнавляти неће, премда е Князъ Меншиковъ оставіо станъ свой иза Каче, да се усредоточи у Бакшисараю. Руссима е одъ 12. Септ. познато, да саюзници противъ Севастопола полазе, дакле е Князъ имао времена привући подкрѣплѣнія. Саюзника нема више одъ 50 до 60.000, но они очекую подкрѣплѣніе 20 до 30.000 людій изъ Варне. Паши Официри држе, да Русси имаду у Криму 20.000 морнара и 30.000 регулаша.

Саюзници имаду на лађама непресушиме пловеће магазе, кое сваку празнину попуняваю. Мы дакле неочаявамо іоштъ. Царскій Аћутантъ полази већъ у Севастополъ, да носи множину ордена и наименованя сбогъ побѣде на Алми. Ако падне Севастополъ, намѣра е очистити савъ Криммъ одъ Русса, и уредити е за основну точку за ратъ у будућой години. Затимъ е намѣра, Руссе са сѣверне стране Кауказа одтиснути и ньіово господство у томъ предѣлу уништити.

Енглезска. *Лондонъ* 7. Окт. У Вароши Нуй Кастелу появіо се юче страшанъ пожаръ, кой е грдну штету починіо. Близу ватре налазила се една магаза сумпора, салитре и 140 центій барута. Ова магаза одлетила е у три сата по подне у воздухъ, и саранила многа людій. Земля се затресла 4 нѣмачке милѣ уокругъ. Народъ е бегао као одъ земльотреса. Штета се прецѣнила на 10 миліона фор. ср.

Лондонъ. 9. Окт. (Ostd. Post.) Овде и у Паризу влада смућеность незна се зашто. Паризскій дописникъ „Таймса" явля іой, да ни сама вѣсть о коначной пропасти експедиціе у Криму, небы гору смућеность у Паризу произвела, као што постои садъ, одъ како се непотврди извѣстіе Татарина касателно Севастопола. И кодъ насъ су люди смућени, малодушни и уплашени. У нашемъ вѣку, гди постое телеграфи и гвоздени путови, нису довольне обычне побѣде, зато бы могло само брзо ратоводство духове оноравити. На берзи престала е радня, и случаваю се свакій данъ банкротираня, одъ части са знаменитимъ суммама. Ако су доцнія извѣстія о битки на Алми узрокъ смућености, еръ се дознаю велике жертве исте побѣде, то и станѣ колере подобно расположенѣ производи. У самой четврти С. Жамсъ было е 10.000 болестника.

Руссія. (H. N.) У садашньимъ околностима вредно е знати, да е русскій пароброд, „Таманъ" изъ Севастопола изишао, и 21. Септ. срећно у Одессу стигао. Онъ е ноћу измеђъ 18 и 19 изишао.

ЖИТНА ТРГОВИНА.

Пешта 10. Окт. Збогъ мале воде и отежчаногъ довоза пшеница се яко тражи, и на цѣни држи тимъ више, што е скупо купована. Цѣна зоби такође се држи. Кукурузъ тражи се еднако, ечамъ и зобь остае безъ промѣне.

Сисакъ 8. Окт. Црвена вина сремска плаћаю се по 8 — 10 ф. ср. и бы ћеду іоштъ скупля, еръ е берба свуда рђаво испала. Медъ се тражи яко, и плаћало се за њега већъ 20 ф. Очекуе се іоштъ и скупля цѣна.

Житарска радня сасвимъ е престала збогъ мале воде. Кукурузъ недаду одъ 4 ф., а купци га неће по то. 3000 вагана продано е по 4 ф. 45 до 50 кр.

БЕРЗА.

У *Бечу* 13. Окт. Злато $23^1/_8$—23
Сребро $19^1/_2$—20

ОГЛАСЪ.

(9—10) **ЗА РОДИТЕЛѢ!**

Учебно и воспитателно девоячко заведеніе Госпоће *Маріе* ванъ *Демергелъ* у Бечу отвара зимно теченіе науке у мѣсецу Октоберу.

Заведеніе налази се на здравомъ мѣсту, притяжава довольно велику башту, и получавало е досадъ повѣренѣ найотмѣнім Фамилія. Плаћанѣ пензіе стои онолико, колико и у прочимъ отмѣнніимъ учебнимъ заведеніяма.

Обширніе извѣстіе дае се на писма или встмено у предградію Ердбергу ч. 106 одъ стране *Маріе* ванъ *Демергель*, Предстоятсльаке заведенія.

(12—2) **ПАВЕЛЪ РАДОСАВЛѢВИЋЪ.**

Граданскій кроячъ у Бечу

у вароши на старой месной пiяци, у сокаку белогъ куряка ч. 695 препоручуе свима купцима свое стовариште готовы альпина за господу и за децу, по найновніой моди и умѣреной цѣни. — Особыто се препоручуе православномъ Свештенству за паручбине свештенички одѣянія.

ОГЛАСИ.

(7—12)

Ц. к. исключително привилегирана

Анатеринска вода

одъ

И. Г. ПОППА.

Практичногъ зубногъ Лѣкара у Бечу, у вароши, Голдшмидгассе ч. 604, ћошакъ на піяци св. Петра.

Хиляду сведочба одъ найзнаменитіи лица, а и свакиданьій, већій потрошакъ отличне воде ове, коя се готово на 200 мѣста у аутрійской монархіи и нѣнимъ круновинам у сасвако доба за продаю налази, разрѣшава ме одъ сваке обширне препоруке.

Извѣстія даю се свакій данъ одъ 9 сатій у ютро до 5 сатій у вече о свакомъ виду устаны болестій, ваде се и умећу различни видови умѣтны зуба и жвала, превосходне у обзиру ньове валяности и природности.

Добыти се може: у *Араду* кодъ Ф. Ј. Пропста, Трговаца одъ шпецерая; у Великомъ Бечкереку кодъ госпође Регине Крисхаберъ, трговкинѣ са галантеріомъ; у Вел. Кикинди кодъ Шанера и Фехбиса, Шпецерая, у Загребу кодъ Михића Апатекара, у Земуну кодъ Трешчика Апатекара, у Лембергу кодъ Ц. Ф. Милде, Шпецерайногъ Трговца, у Новомъ Саду кодъ В. Гросингера Апатекара, у Панчеву кодъ І. И. Іовановића Трговца, и П. Николића Галантеристе, у Прагу кодъ В. Ј. Лешнера, ц. к. придворногъ Галантеристе и А. Брихте Парфимера, у Пешти кодъ Ц. И. Хофа Галантеристе и М. Ебенфирера, Шпецерая, у Темишвару кодъ Штайнгаснера Апатекара, у Ђуру кодъ Ј. Киндермана, Трговца.

Почитаемый Господине!

Ваша Анатеринска вода, кою еамь управо кодъ Васъ купіо, добру ми е услугу учинила, тако да више немогу быти безъ те воде. Молимъ Васъ дакле, пошльните ми неодложно по делижанцу две Флаше у малу Каннжу, чега ради и новце прилажемъ.

Г. Попу,
зубномъ Лекару у вароши, златарскомъ сокаку ч. 604.

Јоеанъ отъ *Лукачъ*, с. р.
ц. к. коняничкій Капетанъ.

(4—22)

ПРАВИ САЙДЛИЧЕВИ ПРАШКИ.

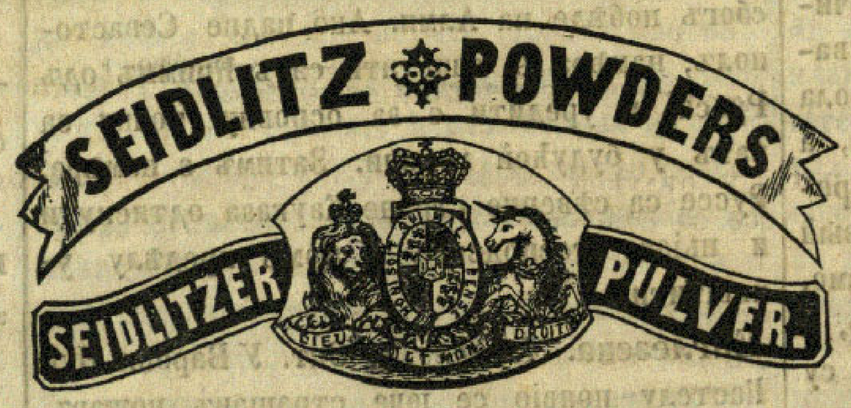

Главный е магазинъ за разпошилянѣ по свомъ царству у Бечу.

У апатеки кодъ беле роде тухлаубенъ бр. 562.

Прави ови Сайдличеви прашки, кои изврстно дѣйствую, и противъ сваке теготе у утроби и противъ различны други болестій помажуе пролазе како у престолномъ граду, тако у свима провинціяма царскимъ и у сусѣдномъ заграничію сваке године стотинама хиляда кутія те тако одъ стране поштоване публике изъ дана у данъ све веће уваженіе получаваю. По вишегодишнѣмъ искуству найбольи наши Лѣкара, помаже прашакъ овай противъ запеклости (или тврде нарави) противъ несваримости, шулѣва, слина (шлайма) противъ грчева у стомаку, несвестице, навальиваня крви и противъ различиты женски болестій. Често помогне прашакъ овай одма а на свакій начинъ отлакшава знаменито оному, кому одъ многогъ седеня душа или тѣло клоне.

Тко желі праве Сайдличеве прашке имати, нека се изволи у наплаћеномъ писму обратити *На Госп. А. Мола, Апашвкара кодъ беле роде* у Бечу, или на доле назначене куће.

Єдна кутія са описаніемъ на нѣмакомъ єзику, како да се прашакъ узима стои 1 ф. 12 кр. ср. На захтеванѣ да ће се описаніе безплатно на мацарскомъ, србскомъ и хорватскомъ єзику. Одъ две кутіе манѣ се неможе послати. Наручбине изъ свію круновина найбржимъ се начиномъ одправляю.

Тко 12 кутія наручи, добыя 20 % асне.

У *Араду* кодъ Тонесъ и Фрайбергеръ. У *Бану* кодъ Бартовића Апатекара. У *Белой Цркви* кодъ Ваславица. У *Великомъ Бечкереку* кодъ Фромбаха. У *Вараду* кодъ А. Янки. У *Вуковару* кодъ Челиковића. У *Земуну* кодъ Трешчика Апатекара. У *Илоку* кодъ Плеса Апатекара. У *Лини* кодъ Деско. У *Новомъ Саду* кодъ Гвоздановића. У *Бечею* кодъ Бизека У *Оравици* кодъ Бинтингера. У *Панчеву* кодъ Петра Кранчевића. У *Пешроварадину* кодъ Юнгингера и ортака. У *Сегедину* кодъ Файфера и ортака. У *Сомбору* кодъ Л. Штайновогъ сина У *Темишвару* кодъ Урмана, у *Чегледу* кодъ А, Кристофа. У *Чонграду* кодъ И. Марсића.

☞ Славный народе Србскій!

Молимъ те, да праве ове Сайдличеве прашке изъ *прве руке* у *Апашвки одъ роде у Бечу*, наручишъ, єръ су они сви са правимъ подписомъ г. А. Мола снабдѣвени, како да нитко не промѣни прашке те са многимъ таквимъ али лажнимъ прашкима, кои често шкодливуъ смѣсу какву садрже.

Учредникъ и издаватель Александеръ Андрићъ. — Тискомъ Єрменскогъ монастира.